

TWEE AALSTERSE MANNEN VAN STAND...

Monnik Jacobus Blondeel keldermeester én laatste prior van de abdij van Egmond en zijn neef geneesheer Jacob Blondeel chirurgijn te Leiden en 's-Gravenhage

door Leo Bombeek

Inleiding

Bij het verzamelen van gegevens over de vele honderden Vlaamse textielbewerders, die na de val van Antwerpen in **1585** naar **Leiden** in **Holland** emigreren, stuitte ik op de plaatsnaam **AELST** en de familienaam **BLONDEEL**. Deze namen hadden mijn belangstelling gewekt, omdat ze ook in onze genealogie van de familie Bombeek voorkomen. Dus speurden we nog wat dieper in de geschiedenis en ontdekten te Leiden in de **16de eeuw** een **monnik** én een **chirurgijn** met de naam Blondeel, waarvan bleek dat hun bakermat in Vlaanderen (= het tegenwoordige België) moet worden gezocht (zie verder).

De naam AELST voorkomend in het Regionaal Archief van Leiden

In de periode tussen **1550** en **1945** telden we de naam (VAN) AELST als plaatsnaam en/of familienaam in het Leids archief liefst 540 maal. Bijvoorbeeld: te Leiden, nu gelegen in de Nederlandse provincie Zuid-Holland, gingen op zaterdag 16 september van het jaar **1600** bij *de walsche kerk* in ondertrouw schoenmaker Jan Bartholomeesz en Maycken Mormentijns. De bruidegom was geboortig van 'Aelst in Vlaanderen' en de bruid kwam van 'Hontschoten in Vlaanderen' (= het tegenwoordige Hondshoote, nu gelegen in Noord-Frankrijk). De trouwgetuigen van de bruidegom waren oom Adriaen Mormentijns en bekende Françoys van den Broucke. Getuigen van de bruid waren vrouwe Jannetgen van Daster en de haar bekende Jannetgen Cranes.

Meer recent, 340 jaar later, nog tijdens de Tweede Wereldoorlog, vonden we te LEIDEN in **1940** het overlijden van 'kleerdermaker' Theophiel-Gerard Jansen *..geboortig van Aelst, wonende te Mercxem bij Antwerpen België en overleden binnen deze gemeente 10 mei, ten onbekende ure, 30 jaren oud...* (sic). Volgens de in Leiden opgestelde akte van overlijden (no. 717 - 10.05.1940) was hij gehuwd met Wilhelmina Maria Bauwe Gerolt. Aangeefster was de 29-jarige arts Christina Cornelia van Beek uit Leiden. Aanvullende informatie over zijn (te jong) overlijden vonden we bij de Oorlogsgravenstichting: Soldaat Th. G. Jansen had de rang van dienstplichtig soldaat en was tamboer bij de Eenheid 6de Compagnie 22ste Depot Bataljon. Jansen was gesneuveld bij een poging om geweren en munitie van de gesneuvelden bij de Haagsche Schouw op het kruispunt tussen Leiden en Voorschoten te redden. Op maandag 13 mei **1940** werd hij te Oegstgeest bij het Groene Kerkje begraven. 13 Januari **1971** is hij herbegraven op het Militair ereveld Grebbeberg te Rhenen nabij Arnhem, de geboorteplaats van zijn vader Theodorus-Hendrikus...

Theofiel-Gerard Jansen werd geboren in AALST (Oost-Vlaanderen) op vrijdag 19 november **1909** om negen uur 's-morgens als zoon van Theodorus-Hendrikus Jansen en Maria-Angelica Meersman. Zijn ouders woonden in de Scherreveldstraat, zijn vader was 26 jaar oud en kleermaker, zijn moeder was eveneens 26 jaar en in de geboorteakte werd ze zonder beroep vermeld. De aangevers op het stadhuis waren de vader en twee agenten van politie; Jozef Buyle, 34 jaar oud en Frans Lenain, 30 jaar oud. Vader Theodorus-Hendrikus Jansen († april 1963) woonde in de Dirk Martensstraat te Aalst, maar was afkomstig uit Arnhem in Nederland. Hij was op woensdagmorgen 21 november **1906** te AALST getrouwd met de Aalsterse 'strijkeresse' Maria-Angelica Meersman († 5 mei 1942) uit het Windmolenstraatje. Hun getuigen waren een tabakbewerker, een borstelmaker, een *vleeschhouwer* en een behanger. De ouders van de bruid waren de herbergiers van herberg *het Koningshof* aan de Varkensmarkt, Theophile-Hubert Meersman, geboortig van Hekelgem († Aalst, Esplanade 06.11.1903) en Maria-Clementina Hulsbosch († Aalst 05.05.1900).

De familienaam BLONDEEL voorkomend in het Regionaal Archief van Leiden

Vanaf **1555** zagen we in het Leids archief de namen Blondeel(s) of Blondel zo'n 700 maal verschijnen. Bijvoorbeeld, wanneer we de 'Kerkelijke Huwelijksproclamaties der Gereformeerden van de Waalsche Gemeente' doorzoeken, met name de kerkregisters van de Vrouwekerk en de Gasthuiskerk. Deze twee kerken waren respectievelijk sinds **1572** en **1584** door de Waalse Kerk in gebruik genomen.

We laten wat namen uit die tijd volgen, die we onder meer vonden in een oud en vergeeld ..*Troubouck vervattende zo de persoonen der ondertrouwen met kerkelijke en met regtelijke geboden dat begint op 6 apr 1586 en eyndigt op 29 dec 1591...* zoals:

Guillaume Blondeel, geboortig van 'Brugge in Vlaenderen' die te Leiden in ondertrouw ging op zaterdag 25 juli **1587** met de weduwe van Anthonis van Overveldt, Jacomijntje Van den Daele, geboortig van 'Audenaerde in Vlaenderen'. Getuigen van de bruidegom waren Pieter Bollet en Jan de Gloyere en van de bruid waren dat Catalijna Van der Haeghe en Barbele Lembartsdochter.

Op vrijdag 21 februari **1603** ging er 'jonge man' wolkammer Samuel Blondeel uit *Noorwits Engelant* in ondertrouw met 'jonge dochter' Christijntgen Maes, afkomstig van *Schore in Vlaenderen*. Getuigen van de bruidegom waren zijn *cosijns* Jacob de Faet en Thonis de Bant en voor het bruidje getuigde haar nicht Claertgen Dysels en de haar bekende Maycken Colens. Samuel Blondeel stierf in de *siecke mannen sael* van het Leidse gasthuis op 10 juli **1609**.

In datzelfde jaar **1603** ging op dinsdag 29 juli de velleploter Valentijn Blondeel uit *Houthem-Veurambacht* er in ondertrouw met Janneken Deus († voor 1630) uit *Beveren-Veurambacht*.

27 Jaar later, op donderdag 7 november **1630**, ging weduwnaar Valentijn Blondeel, hij is dan vachtenbloter van beroep, in ondertrouw met de weduwe Elias Lupaert, Lysbeth Jansdr. uit de *Leijdsche Haerlemstraat*. Valentijn Blondeel wonende *Hoygraft* werd 'de oude' genoemd.

Op donderdag 27 april **1634** ging *kousenverwer* Valentijn Blondeel 'de jonge' er in ondertrouw met 'jonge dochter' Catelyntgen van Roevroy woonende *Steenschuyr tot Leyden*. Getuige is vader Valentijn Blondeel woonende *Hoygraft*.

Pentekening van de Vrouwekerk te Leiden anno 1661..

Voorts gingen er op zaterdag 28 april **1612** in ondertrouw saaiwerker David Blondeel, geboortig van *Leyden* en Sara Jansdr. geboortig van *Axcel in Vlaenderen*.

10 Jaar eerder, vrijdag 13 september **1602**, waren te Leiden in ondertrouw gegaan saaiwerker Pieter Van Bovenkercke, geboortig van *Eessen in Vlaenderen* en Omarijntgen Blondeels uit *Vinckhem in Vlaenderen*. Getuigen van de bruidegom waren de hem bekenden Mailiaert van der Staert en Kaerl Tryon. Voor de bruid getuigde haar moeder Colyntgen Blondeels en haar zusje Grietgen Blondeels.

Zaterdag 16 januari **1723** trouwden voor de Schepenen van de stad Leiden Vincent Blondeel 'de jonge', van beroep kladschilder, *jongeman van Leyden, woonende in de Lange Schoolsteegh* en Elisabeth Balthazar *jonge dochter van Leyden, woonende in de Korte Agnietesteegh*. Getuigen waren de vader van de bruidegom Vincent Blondeel 'de oude' en de moeder van de bruid Immetje Kervers. Op donderdag 24 december **1722** waren ze in ondertrouw gegaan .. *Aengeteijkent den 24^e december 1722...* (sic).

In het RK doopboek der Appelmarktstatie vonden we op woensdag 11 oktober **1724** de doop van Elisabeth, kind van Vincent Blondeel en Elisabeth Balthazar (doopheffers waren Pieter Balthazar en Catharina Blondeel) en op dinsdag 16 april **1726** de doop van Andreas, kind van Vincentius Blondeel en Lysbeth Balthazar (Peter was Andreas Hoogkoert en Meter Elisabeth Galpwijn).

Families Blondeel in Oost-Vlaanderen te Aalst en omgeving

Op woensdag 7 november **1888** om acht uur 's-morgens was schoenmaker Louis Bombeeck te **Aalst** als kozijn van de bruidegom eerste getuige bij het huwelijk van schrijnwerker Benjaminus Lambrecht en breister Anthonia Blondeel. De bruidegom was geboren te **Herdersem** op 29 maart **1850** en de zoon van Victor Lambrecht en Joanna Catharina Van den Abeele. Lambrecht overleed te Aalst, 59 jaar oud, op zaterdag 15 mei **1909** om elf uur in de morgen, toen hij in het Sint-Jorisstraatje woonde. De bruid was geboren te **Lede** op 14 juli **1856** en de dochter van Benedictus Blondeel en Rosalia Coppens die te Lede (= nabij Aalst) woonden. Een broer van Anthonia, Petrus Josephus Blondeel, winkelier te Aalst in de Molenstraat, overleed aldaar op donderdag 13 september **1906** om kwart voor elf 's-avonds.

In de Aalsterse krant 'Den Denderbode' van zondag 20 oktober **1850** staat de volgende advertentie: - *TE KOOP 200 Schoone vette Olm plantsoenen aen eenen geringen prys. Zich te bevraegen by M.C. Blondeel-Fobus, Pontstraet no 50 te Aelst.* Nog in september **1861** stond M.C. Blondeel als *grondeygenaer in de Pontstraet te Aelst* vermeld en in die krant van zondag 21 februari **1864** staat te lezen: - *Den 14 dezzer is in het moederhuys der zusters van den H. Franciscus van Assisen te Opraekel, in den ouderdom van 85 jaren overleden M. Constantyn Blondeel, stichter en bestuerder dier kloosterlyke gemeente. Dezen weerden geestelyken die den deken van ouderdom der priesters van ons bisdom was, heeft zich met den meesten iever gedurende 47 jaren toegenyd aen de vertroosting der ellenden dier gemeente. Ook zal zyne gedachtenis er in zegening blyven...*(sic).

Te **Gijzegem** (= nabij Aalst) overleed op zondag 12 juni **1881** grondeigenaar Dominicus Blondeel in de ouderdom van 81 jaar. Zijn ouders waren Dominicus Blondeel en Petronella De Corte. Hij was gehuwd met Maria Francisca Matthys en woonde aan de Steenweg te Gijzegem.

Woensdag 18 juli **1900** huwden te **Hofstade** (= nabij Aalst) metser Cyrilus Blondeel en landbouwster Celestina Van Cauter. De bruidegom was geboren te Hofstade op 31 mei **1872** en een zoon van metser Sixtus Blondeel († Hofstade, wijk Blekte 13.07.1908) en huishoudster Hortensia Van Caekenberghe. De bruid was van Aalsterse komaf, aldaar geboren op 31 mei **1864** en een dochter van Bruno Van Cauter († Sint Jans-Molenbeek 25.10.1899) en Melania De Mol († Aalst 15.11.1872). Trouwgetuigen waren onderwijzer Camille De Beer, 43 jaar oud; onderwijzer Gustaaf Claessens, 43 jaar oud; landbouwer Leo Schampheleer, 26 jaar oud en landbouwer Adolf De Ridder, 36 jaar oud, allen woonachtig te Hofstade. Ongeveer 5 jaar later, op woensdag 16 augustus **1905**, huwden te **Hofstade** Odilia Blondeel, dochter van bovengenoemde Sixtus Blondeel met de *bediende aan den ijzerenweg* Remigius De Boitselier, geboren te Ninove op 1 december **1877** als zoon van Joannes Baptista De Boitselier († 01.02.1892) en Henrica Rosalia De Coomans, huishoudster te Ninove en toen 55 jaar oud. De bruid was geboren te Hofstade op 5 februari **1879**. Vader (Jan) Sixtus Blondeel is dan geen metser meer van beroep maar herbergier en moeder Hortensia Van Caekenberghe († Hofstade 18.05.1910, 73 jaar oud) was huishoudster af en herbergierster. Getuigen bij het huwelijk waren: Camille De Beer, 48 jaar oud en onderwijzer te Hofstade; Gustaaf Claessens, 48 jaar en veldwachter te Hofstade; Leo Schampheleer, 32 jaar en landbouwer te Hofstade (= in 1910 herbergier) en Adolf de Ridder, 41 jaar en landbouwer te Hofstade. Toen vijf maanden later, op 9 januari **1906** hun eerste kindje Henriette Elvire werd geboren, woonde het echtpaar De Boitselier-Blondeel te Hofstade in de wijk Blekte en was moeder Odilia Blondeel huishoudster van beroep en vader Remigius nog altijd 'bediende aan den ijzeren weg'... In de te Hofstade opgestelde geboorteakte (no. 9 - 10.01.1906) werden naast de vader als getuigen genoemd (oom) Cyriel Blondeel, 34 jaar en metser te Hofstade en Gustaaf Claessens, 48 jaar en veldwachter te Hofstade (zie hierboven). Metser Cyriel Blondeel was ook aangever van de geboorte op 12 juli **1904** te Hofstade wijk Dorp van Leon Armand D 'Haese, zoontje van schoenmaker Marie Arthur D 'Haese en de uit Aalst afkomstige 'huishoudster' Emma Catharina Bombeeck, dochter van de Aalsterse twijndersgast Egidius Bombeeck († Aalst 19.08.1891) van de Houtmarkt en kantwerkster Melania Verhulst († Aalst 21.05.1876) uit het Peperstraatje. Voor haar huwelijk, in augustus **1900**, woonde Emma Catharina Bombeeck te Aalst in de Leopoldstraat, zij was toen kleermaakster van beroep.

Heden ten dage wonen er in Nederland nog circa 70 personen met de familienaam Blondeel, waarvan de meeste in de provincie Zeeland, met name in Sluis en Terneuzen. In België wonen er verspreid in het land nu nog om en nabij de 1.900 personen met deze familienaam.

• MONNIK JACOBUS BLONDEEL •

In leven onder andere te Aalst, Egmond en Leiden...

Monnik **Jacob** of **Jacobus Janszoon BLONDEEL**, werd in **1536** of **1537** te *Aelst in Vlaenderen* geboren. In rekeningen uit **1566** en **1570** wordt hij *broeder Jacobus van Aelst* of *Jacob Blondelius van Aelst* of *Jacobus Blondelius* genoemd. Op een schutblad uit **1572** staat onder meer, in een onduidelijk handschrift, mogelijk van Blondeel zelf, *D(om) Jacobo Blondelio* en in datzelfde jaar nog de aantekening *Jacobus Blondelius, te dier tijd Med. Doctor te Alcmaer anno 1572.*

Verder vonden we nog enkele oude rekeningen met het opschrift:

‘Jacobus Blondelius - Alostanus, inter monasterii Egmundani’

en dat van *‘den vroom-meester broeder Jacob Blondeel’*, die een register van verpachtingen van de domeinen en verkopeningen met de opbrengst van tienden betreffende de *Abtdij van Egmond*, gelegen in het Graafschap Egmond, in de periode **1572-1576** had aangelegd.

In de meeste laatmiddeleeuwse kloosters was het de gewoonte de monniken naar hun geboorteplaats te noemen, dus we kunnen met zekerheid aannemen dat **Vlaanderen** zijn geboorteland was (!). Blijft nog de vraag over de juiste geboorteplaats met de schrijfwijze die we vonden: Alostanus, Alost, Aelst en Aalst. In België waren er vijf gemeentes met dezelfde naam: **Aalst** aan de Dender in Oost-Vlaanderen, **Aalst** gehucht onder Hoegaarden, **Aalst** bij Sint-Truiden, **Aalst-Sint-Pieters** (gehucht bij Gent) en het **Aalst**-goed onder Eeklo. We opteren voor het Aalst aan de Dender omdat de verschillende schrijfwijze van de plaatsnaam ook daar voorkwam; de familienaam Blondeel was in de andere plaatsen op Gent na onbekend, maar volgens het stadsarchief van Gent was Aalst-Sint-Pieters geen zelfstandige parochie en in de oude bronnen werd Aalst-Sint-Pieters zelden of nooit afgekort tot Aalst, bovendien vonden we in het Aalst aan de Dender in dezelfde tijdsspanne **stadschirurgijn meester Jan Blondeel** (zie hierna).

Gedurende Jacobus Blondeels werkzaam leven in Holland, te Egmond, Alkmaar en vooral Leiden, kwam hij in contact en onderhield hij relaties met de meest invloedrijke, vermogende en geleerde mensen van zijn tijd, immers - **Dom Blondelius** was een voorstander van geleerdheid -.

Hiernaast zien we de voordeur van het Rijnlandhuis in de Breestraat 59 te Leiden. In dit groot patriciërshuis, waar Jacob Blondeel als kostganger de laatste tien jaar van zijn leven verbleef, hielden het stadsbestuur van Leiden en het Hoogheemraadschap (= de voorloper van het waterschap) veelvuldige ontvangsten van voorname en belangrijke personen.

We zagen er onder andere prins Willem van Oranje in augustus **1577**, die er aan een *vrolijke maeltijd* aanzat, de ambassadeurs van de koning van Navarre, van koning Hendrik III van Frankrijk en later dan nog de ambassadeur van Engeland Milord Buckenhorst (= Buckhurst) in **1585**, de heer van Warmond en tevens admiraal van Holland Jhr. Johan van Duvenvoorde (*Heer tot Warmond*) en prins Maurits in **1587**.

Het Rijnlandhuis stond ook bekend als het Gemeenlandshuis, alwaar herhaaldelijk van stadswege hoge ambtenaren logeerden, zoals de *‘Commissarissen van de Excijsen en imposten van de Staten van Hollandt’*.

In **1588** en **1590** werden in het Rijnlandhuis de ambassadeurs van de Engelse koningin ontvangen en later nog de graven van Nassau, die er aan verschillende copieuze maaltijden aanzaten. Ongetwijfeld zal de **oud-prior ende oud-kelder Jacobus Blondeel**, als man van stand en gezag, want hij beheerde tenslotte - *ene kiste mit brieven ende boucken der abdie toecomende* - deze belangrijke personen in de Leidse Breestraat ontmoet hebben.

(Zie verder onder • **Blondeel in de Abdij van Egmond** •)

Pest en zweetende ziekte te Aalst in de 16de eeuw

In het stadje **Aalst in Oost-Vlaanderen** was al vóór **1523** een **stadschirurgijn** werkzaam met de naam **meester Jan Blondeel** *cirurgien*. In **1523** was Jan Ganditiabois († 1543) er als **ghezworen** stadschirurgijn in dienst en die ontving in dat jaar 36 pond parisis om de armen te verzorgen.

Zijn voorganger **Mr. Jan Blondeel** werd in **1529** naar Aalst teruggeroepen om er de Engelse ziekte of zweetziekte mee te helpen bestrijden. Vanaf 11 december **1528** tot en met januari **1529**, zes koude winterweken lang, woedde de **pest** voor de zoveelste maal in het stadje en teisterde deze gevreesde smetziekte de inwoners van Aalst (- *Item gegeven den twee graefmakers van der stede die duerende den vorseiden tyt de doode lichamen ghestorven van der peste ter eerde ghedraghen ende begraven hebben zesse weken lanc.. ..14L 8s...*), waarna er in oktober **1529** nog eens de '**zweetende ziekte**' uitbrak. Volgens de stadsrekeningen van Aalst uit 1529/1530 was er door het stadsbestuur aan **chirurgijn Mr. Jan Blondeel** een gratificatie van 12 Libra ofwel 12 ponden Vlaams betaald: - *Item gegeven meester Jan Blondeel cyrurgien in gratuitete voor zekere goede diensten by hem tot diverschen stonden ghedaen den insetenen van der stede inde zweetende ziekte die dit jaer geregneert heeft.. ... compt 12L...*

Mogelijk was deze stadschirurgijn Mr. Jan Blondeel wel een familielid, wellicht de vader of grootvader van 'onze' Egmondse monnik Jacobus Blondeel, filius Jan (!).

De familienaam Blondeel troffen we ook veelvuldig aan te GENT, in de destijds machtige hoofdstad van Vlaanderen. Al in het schepenjaar **1402** werd daar in de jaarregisters van de Gentse Keure een geestelijke met de naam Gillis Blondeel genoteerd: - *Heinric vanden Haghe, Bernart de Ghurseme en Seygher vanden Voerde, erkennen in naam van **Gillis Blondeel, priester**, 24 schellingen groten ontvangen te hebben van Heinric van den Tale - 5 juni 1402...*

Op 31 oktober en 14 november van het jaar **1405** noteerden de schepenen van de Keure van Gent als borg ene Heinric of Hendrik Blondeel. 20 Januari **1406** erkent ene Lauwereins de Visschere 2 ponden en 2 schellingen groten schuldig te zijn aan Hendrik Blondeel voor huishuur. Op 14 juni van datzelfde jaar veroordelen de schepenen Heinric Blondeel als borg voor meester Jacob den Scaelgedeckere om 4 ponden groten tournois te betalen aan Symoen Van der Colct. Jacob den Scaelgedeckere beloofd echter zijn borg Heinric Blondeel schadeloos te stellen. In de periode **1404-1409** was ene Willem Blondeel, **heer van Bois**, raadsheer van Antoon van Brabant en lid der Raad van Vlaanderen onder 'Jan zonder Vrees' in de jaren tussen **1405** en **1419**.

Zo vanaf het jaar **1485** verbleven en werkten er in het stadje **Aalst** verschillende personen met een geneeskundig beroep die afkomstig waren uit onder meer Dendermonde, Antwerpen en Gent. In **1523** kwamen we er een uit Gent afkomstige apotheker tegen, die Bertelmeeuws vanden Putte heette (hij was er ook lid van het Aalsterse schuttersgilde Sint-Joris) en 15 jaar later, in **1538**, de Antwerpse apothecaris Mr. Gheraerdt van Boyengenye. Het is dus niet vreemd om te denken dat deze oude chirurgijn Mr. Jan Blondeel zelf afkomstig was van Gent en dat zijn zoon (of kleinzoon ?) later te Aalst werd geboren...

In het jaar **1721** woonde aan de Vogelmarkt te Gent nog een zekere Joannes Baptista Blondeel. Hij was in dienst als advocaat bij de Raad van Vlaanderen en getrouwd te Gent in de parochie van Sint-Jacobs op 10 februari **1699** met Isabella Theresia Vanderhaeghen. Getuigen waren Petrus Franciscus Blondeel en Franciscus Bernardus Vanderhaeghen, beiden advocaat bij de Raad van Vlaanderen. Op 5 oktober **1737** overleed hij wonende Kouter en werd hij te Gent in de parochie van Sint-Baafs begraven, 76 jaar oud. Zijn zoon, advocaat J.B. Blondeel junior, overleed vier jaar later, in augustus **1741**, wonende Koestraat, slechts 33 jaar oud.

Deze **Vlaamse familie Blondeel** zal ongetwijfeld een welgestelde familie in die tijd geweest zijn met dorpsheren, geestelijken, geneesheren en rechtsgeleerden in hun midden. Dat kunnen we onder meer ook zien, wanneer in de parochie van Sint-Jacobs te Gent op 5 maart **1723**, ene Franciscus Blondeel trouwt met Maria Ignatia Bonaventura De Mahieu: als trouwgetuigen waren aanwezig Ignatius De La Tour, **heer van Balem**, Carolus De Caesemaeker **procurator** bij het **Geestelijk Hof van Gent** en **procurator** Franciscus Van Tieghem. In diezelfde Gentse parochie trouwde al in april **1680** ene Jacobus Horatus Blondeel met Maria De Cleercq, waarbij Livinus De Cleercq, **heer van Blickhuysse**, als getuige aanwezig was.

• CHIRURGIJN JACOB BLONDEEL •

In leven onder andere te Aalst, Leiden en 's-Gravenhage...

De monnik zijn neef, **Jacob BLONDEEL** (° Aalst ca. 1565 - † na 1635), **chirurgijn van beroep**, ging op donderdag 26 november **1592** te Leiden in ondertrouw met **wijve Jannetgen Ghijsberts van der Codde** († 1609) en ook hier werd **Aelst** als geboorteplaats genoemd. Getuige van de bruidegom was de Leidse notaris Salomon Lenaertszoon Van der Wuert, bekende, en van de bruid was dat haar schoonzusje Machtelt Jansdochter. De bruid woonde zeker al vanaf **1581** in het Rijnlandhuis bij haar tante Elisabeth van Reijnsburch, waar toen ook **monnik Jacobus Blondeel** gehuisvest was (!). Notaris Salomon Leendert Van der Wuert was bevriend met de oom van de bruidegom, de monnik Jacobus Blondeel, en mogelijk was hij ook ergens verwant met de bruid, want toen Salomon Leendert Van der Wuert op zaterdag 19 augustus **1589** te Leiden in ondertrouw ging - hij is dan reeds jaren *notaris publicke Leyden* - met Loyse Gerytsdochter Van Steeneveldt, was zijn getuige ene Pieter Ghijsbertszoon van der Codde...

Chirurgijn Mr. Jacob Blondeel, woonachtig te 's-Gravenhage, werd in het testament van zijn oom monnik Jacobus Blondeel benoemd tot universeel erfgenaam in april **1591** (zie verder).

Anno **1595** woonde Mr. Jacob Blondeel te Den Haag in een huis aangeduid met de **Plaats Zuidzijde**. In datzelfde jaar in januari werden hij en zijn vrouw Jannetje Gijsbrechtsdr. in een testament genoemd als erfgenamen van Elisabeth Dammansdr. die weduwe was van Jacob Jacobzn. van Endegeest (sic). Omstreeks **1600** is hij samen met chirurgijn Mr. Nicolaes Ruffijn, afkomstig uit Brussel, voogd over de drie minderjarige kinderen, Ghijsbrecht geb. in 1584, Ferdinandt geb. in 1587 en Emerentiana geb. in 1592, van schilder Joriaen Hieems (Joris Heems), afkomstig van Breda en zijn tweede Brabantse vrouw Barbara Geens, waarmee hij in **1579** te Antwerpen getrouwd was. Joriaen Hieems had in **1593** aan het Noordeinde te Den Haag een huis gekocht, maar al zes jaar later, in augustus **1599**, overleed hij...

In een opsomming van *Haagsche doctoren ende chirurgijns op het einde van de 16de eeuw* vonden we chirurgijn Mr. Jacob Blondeel terug, evenals ongeveer 25 jaar later, dan met waarschijnlijk zijn zoon (?) chirurgijn Mr. Steven Blondeel. Anno **1605** kwam chirurgijn Mr. Jacob Blondeel voor in het Haags register van het klapwakersgeld waar hij *VI st* (= 6 stuivers) aan klapgeld betaald had.

Op zondag 6 juni **1610** hertrouwde **chirurgijn Jacob Blondeel** te Delft met **wijve Allerts van Rijk, weduwe van Dirck Claesz van der A...** wonende in de 'Hippolytusbuurt' te Delft.

* Volgens de hieronder afgebeelde trouwinschrijving was Jacob Blondeel chirurgijn en weduwnaar van... (= niet vermeld) en woonde hij **in den hage**.

Den 6 Juny 1610
+ Frans geluding 6 7 g. vrouwe Rijk
Woonde in der hage. Teytse
Jacobi t. d. Woonde in der hage
getrouwe sy 6 tyn 2 selts. am.

+ m. Jacob blondeel chirurgijn wed.
* Woonde in der hage. Loyse allerts
van rijk wed. van der Claes 6 d.
A woonde in Hippolytus buurt
getrouwe in hage.

16 Jaar later, op vrijdag 20 maart **1626**, ging zijn zoon **chirurgijn Mr. Jacob Blondeel 'de jonge'**, evenals eerder zijn vader, te Leiden in ondertrouw met **Maria Van der Wuert** of **Woert**, mogelijk een dochter van eerdergenoemde notaris Salomon Leendert Van der Wuert (?). Als geboorteplaats van het bruidje werd *Leyden* vermeld en als woonplaats van de bruidegom werd 's-Gravenhage genoemd, alwaar ze in april **1626** in de echt werden verbonden. Te Leiden lazen we in de Nederlandsche Hervormde Registers van Ondertrouw (1575-1795) op folio I-048 het volgende: *..Jacob Blondeel 'de jonge' chirurgijn, jongman, woonende in 's gravenhage mit maria van der Woert jongedochter van Leyden...'*

Uit de *'Haagsche quobieren van den vijfhonderststen penninck over alle ingezetenen van 's-Gravenhage ende platten lande daaronder ressorterende van den jare 1627'* vernemen we dat de beide chirurgijns Blondeel, vader Jacob en zijn zoon Steven (?), te 's-Gravenhage op de **Plaats aan de Noortsijde** woonden: Mr. Steven Blondeel, chirurgijn, staat er aangeslagen met een opbrengst van 4 pond bij een vermogen van 2.000 guldens en zijn vader (?) Mr. Jacob Blondeel, chirurgijn, staat er te boek met een opbrengst van 20 pond bij een vermogen van 10.000 guldens (= een kapitaal dat vijfmaal hoger was dan dat van een ambachtsman!). Anno **1633** woonde chirurgijn **Mr. Jacob Blondeel 'de oude'** in de 'Haagsche Meulenstraat', waar hij een huis gekocht had, dat *in de oude spiegel* werd genoemd, hij is dan ongeveer 68 jaar oud. Van zijn zoon Mr. Jacob Blondeel 'de jonge' en diens vrouw Maria hebben we verder niets meer in Den Haag ontdekt...

Wel vonden we nog een artikel in het Haags Jaarboekje uit 1892, waarin op blz. 112 staat vermeld dat te Den Haag **kapper en chirurgijn Salomon Blondeel (!)** zijn klanten overdroeg aan ene Johannes de Quavere op 7 februari **1688**. Deze Salomon Blondeel zou wel eens de kleinzoon kunnen zijn van notaris Salomon Van der Wuert (zie hiervoor) .. *Monsieur Salomon Blondeel, Mr. Chirurgijn transporteert aan Sieur Johannes de Quavere mede Mr. Chirurgijn in Den Haag desselfs volck van gehoudene scheerclanthen met alle het reghtende actie hem eersten Comparant competeerende en nyders alle desselfs scheerclanthen soo binnen als buytens huys...*

• BLONDEEL IN DE ABDIJ VAN EGMOND •

De middeleeuwse abdij van Egmond was het oudste en lange tijd enige religieuze centrum van het Graafschap Holland. Omstreeks **925** stichtte graaf Dirk I in Egmond een klooster voor nonnen. Zijn zoon Dirk II verving dit houten klooster door een benedictijner mannenklooster. De opeenvolgende graven deden rijke schenkingen aan de abdij, zoals landerijen die de monniken dan weer verpachten. De mannen in het klooster werden monniken genoemd. Als kleding droegen ze een zwarte pij met daaroverheen een zwart scapulier met capuchon en ze droegen een koord om hun middel. Of alle benedictijner monniken in die tijd een kruinschering hadden is niet bekend. In **1559** verklaarde 'onze' monnik, inmiddels geprotestant religieus in de abdij van Egmond, oud te zijn 22 jaren, in **1576** 40 jaren en in **1587** verklaarde hij *'eertijds prior ende kelder van de abdie van Egmont out ontrent vijftich jaren'* te zijn (zie verder).

Jacobus, de zoon van Jan Blondeel, was de laatste **prior**, tevens **kellenaar** of **keldermeester** van de abdij van Egmond die in juni **1573** door brand geheel verwoest werd. Hoe deze geboren Aalstenaar relaties met Egmond heeft gekregen weten we niet, maar in **1553** op circa 16-jarige leeftijd, trad hij er als novice in het klooster. In **1559** trad hij als getuige op in een gerechtelijk onderzoek over het aanstellen van een nieuwe abt. Omstreeks **1561** was hij tot priester gewijd maar behoorde nog niet tot het kapittel onder de religieuzen van Egmond, maar in **1567** was hij als senior één van de raadgevers van de overste.

De oude abdij van Egmond.

Jacobus Blondeel bracht te Egmond veel tijd door in de abdijsbibliotheek oftewel in de befaamde 'Egmondsche Boekerije', want **Blondelius** was een voorstander van geleerdheid, we schreven het al (!). In **1570** stelde Blondeel samen met prior Jan Heusden een inventaris van de abtsgoederen op, dit in opdracht van de vicaris van de bisschop Godfried van Mierlo. Niet lang daarna volgde Jacob Blondeel Jan Heusden op als prior. In het begin van **1572** overvielen muitende troepen van kapitein Wybe het klooster en namen prior Blondeel en de monniken tijdelijk gevangen. Blondeel en zijn monniken wisten zich aanvankelijk nog te handhaven, maar begin **1573** kwam er nog meer onrust door inkwartiering van de troepen van Jacob Cabbeljou (wel 600 man sterk !) en uiteindelijk moesten de kloosterlingen toch de abdij ontruimen. In april werd een aanvang gemaakt met het slopen wat door de enorme vlammenzee van 7 juni bespoedigd werd en gingen de abdijsgebouwen voor altijd ten onder, waarna prior Blondeel en zijn monniken elders hun toevlucht moesten zoeken. En zo kwam Jacobus Blondeel voor even in Alkmaar en wat later, na het beleg van Leiden (1573-1574), in Leiden terecht waar hij van prins Willem van Oranje in **1575** een alimentatie toegezegd kreeg van 300 pond en 40 groten Vlaams per jaar.

Op maandag 23 juli **1576** liet de oud-prior zich te Leiden als student in de theologie inschrijven aan de universiteit aldaar en verbleef hij te Leiden (dit was een van de voorwaarden om zijn alimentatie te blijven ontvangen). Waarschijnlijk woonde hij toen al als kostganger bij de wijnverkoper, herbergier en schout van Zoeterwoude Jacob Jacobszoon van Endegheest (zie verder).

In **1577** en **1578** werd J. Blondeel door de Staten van Holland gecommiteerd tot het afhoren van de rekeningen van Claes van der Wiel, rentmeester van de goederen van de abdij van Egmond. Hij moest er voor naar Den Haag reizen en er aanwezig zijn in december **1579** en ontving daarvoor *..met gaen ende coemen den tijt van 18 daegen tot 2 pond 's daechs, fet 36 pond...* In **1581** was de alimentatie van Jacob Blondeel opgevoerd tot ongeveer 350 pond, terwijl zijn medebroeders op 300 pond bleven steken. Zijn naam komt voor in stukken betreffende het beheer van de goederen van de voormalige abdij van Egmond in de periode 1566-1595 en in het *Verhuyrboeck van de Domeinen van het Graafschap Egmond*. Ook had Blondeel een - zij het dan bescheiden - rol gespeeld in de eerste jaren van de **Leidse universiteit**.

BLONDEELS VERBLIJF TE LEIDEN

Het oude Rijnlandhuis.

Zeker vanaf die tijd, vermoedelijk tot zijn dood in **1591**, woonde de ongetrouwde Jacobus Blondeel als *commensaal* (= kostganger) in bij de schout van Zoeterwoude Jacob Jacobszoon van Endegheest en diens vrouw Elisabeth van Reijnsburch. Omstreeks **1580** verbleef het gezin van de Zoeterwoudse schout (met anderen) te Leiden in het tegenwoordige Rijnlandhuis in de Breestraat 59 (zie hiernaast).

In het jaar **1581** werd de gezinssamenstelling daar ter plaatse als volgt beschreven: *Jacob van Endegheest Jacobsz, van Reijnsburch, wijntapper, hier geweest IX jaren, Lijsbeth Dammasdr. van Reijnsburch sijn wijf, Jannetgen Gijsberts van Reijnsburch, haer nicht, Aeltgen Pieters van Valckenburch, haer dienstmaacht, **Jacob Blondeel, student, haer commensael, Dammas Adriaensz. van Zevenberghen haer neefken...***

De schout van Zoeterwoude en tegelijkertijd herbergier Jacob van Endegheest was reeds vanaf **1572** te Leiden woonachtig en vanaf **1575** werd hij als huurder van het Rijnlandhuis vermeld, waarvan hij enige vertrekken met zijn gezin en kostgangers bewoonde naast de eigenaresse weduwe Van der Graft, die begin **1577** zou overlijden. Zij was sinds **1574** weduwe van de Leidse notabele Isaack Symonsz Van der Graft, de toenmalige eigenaar van het Rijnlandhuis. In **1580** sloot de *Schoudt van Soeterwoude* Jacob van Endegheest een overeenkomst met de Hoogheemraden waar in bepaald werd dat hij er als officieel *casteleijn* of huismeester van Rijnland zou optreden. Zo bood einde december **1581** de stad Leiden een diner aan ter ere van Ds. Wernerus Helmichius, een predikant uit Utrecht, die had gepreekt te Leiden, waarbij onder meer de inkoop van 12 stoop (= ± 30 liter) *scharlaicken Rijnsche wijn* en het onthaal door Jacob van Endegheest werd verzorgd. Na zijn overlijden in **1587** nam zijn vrouw Lijsbeth of Elisabeth Dammasdochter van Reijnsburch zijn verplichtingen en werkzaamheden over.

In datzelfde jaar legde Jacobus Blondeel op 18 augustus **1587** voor notaris Salomon Leendert Van der Wuert twee verklaringen af omtrent het beheer en zaken van de voormalige abdijgoederen: een op verzoek van Mr. Gerard Boot, rentmeester der abdij en een op verzoek van Mijnheer Hendrick Duyst van Voorhout. Hierbij verklaarde Blondeel onder andere in de abdij van Egmond gewoond te hebben, dat hij er eertijds prior en kelder was en hij nu ongeveer 50 jaar oud was. In april **1589** legde hij nogmaals, en wederom voor notaris Salomon Leendert Van der Wuert, in vermoedelijk dezelfde zaken, verklaringen af betreffende de vroegere rechtsverhoudingen de abdij aangaande.

Zijn kist met brieven en boeken van de oude abdij van Egmond gaf hij nog vóór zijn sterven in **1591** in bewaring aan Mr. Gerard Boot, toen voormalig rentmeester van de abdij in het Noorderkwartier die te Weesp woonde. Na het overlijden van de **oud-prior Jacobus Blondeel** werd de kist door Claes van der Wiel, de toenmalige rentmeester der abdij-goederen, in beslag genomen en in het bijzijn van twee schepenen der stad Leiden geopend.

Op dinsdag 2 april **1591**, om half vier in de namiddag, liet hij notaris Salomon Leendert Van der Wuert *ten zynen huize* te Leiden zijn testament opmaken: *..Wesende sieckelich van lichame, sittende bijde vier...*

Voor zijn lichaam bedong Jacobus Blondeel een kerkelijke begrafenis en tot executeurs benoemde hij rentmeester Claes van der Wiel en zijn vriend notaris Salomon Leendert Van der Wuert. De zoon van zijn broer, de in Den Haag wonende chirurgijn Jacob Blondeel, benoemde hij tot universeel erfgenaam, de vrouw van zijn voormalige huisbaas *Jacop van Endegheest Jacobszoon* de weduwe *Elysbeth Dammisdochter* vermaakte hij zijn zilveren **overdecte cop** en twee van zijn huisgenoten, Jannetgen Geijsbertsdochter (= de toekomstige vrouw van zijn neef) en Aeltjen Pietersdochter, ieder 25 guldens.

Jacobus, de zoon van Jan Blondeel was dus toen hij overleed circa 54 jaar oud en was de laatste tien jaar van zijn leven min of meer riant *geberbercht geweest in 's Gemeenlandtshuijs van Rhijnlant te Leyden bij Jacob van Endegheest Jacobszoon, Schoudt van Soeterwoude* en later *bij diens wijf weduwe Elysbeth Dammisdochter*.

In dit statige patriciërshuis ontving hij mensen en onderhield de van oorsprong 'Vlaamsche' Blondeel vriendschappen, briefwisselingen en relaties met meerdere invloedrijke en bekende personen uit die tijd. We noemen er enkele:

- Letterkundige Pieter Vekeman van Meerhout, rector der latijnse school te Alkmaar, met wie Blondeel in **1572** trachtte om boeken van de geplunderde abdijbibliotheek te redden.
- Hadrianus Junius ofwel Adriaen de Jonghe (1511-1575), was stadsgeneesheer te Haarlem en lijfarts van Willem van Oranje en er tevens humanist en dichter, hij overleed op 16 juni **1575**.
- Pieter Corneliszoon Bockenberg, geschiedschrijver der Nederlanden, door de Staten van Holland en Zeeland benoemd, wonende te Leiden Papegracht, die aldaar overleed op 17 januari **1617** en vijf dagen later in de Sint-Pieterskerk werd begraven: hij noemde **Blondelius** onder degenen die hem behulpzaam waren geweest voor 'zijne geschiedenis van den Huize van Egmond'.
- Janus Dousa of Jan van der Does (1545-1604) bijgenaamd Pater of Vader, heer van Noordwijk en Kattendijke, was bevelhebber tijdens het beleg van Leiden (1573-1574) en ook bestuurder van de universiteit van Leiden, waar hij in **1604** overleed.
- Boekdrukker Christoffel Plantijn, aartsdrukker des konings en drukker voor de Leidse universiteit in 1583-1585, die zijn drukkerszaak naar Leiden had overgebracht.
- Mr. Paulus Buys, advocaat van den Lande van Holland in **1572**, was pensionaris te Leiden en was actief in het Hoogheemraadschap van Rijnland. Hij was benoemd door de Staten van Holland en Oranje tot curator. Blondeel verbleef vaak bij hem thuis, waar hij voor Mr. Buys brieven schreef. Mr. Paulus Buys overleed in **1594**.
- Notaris Salomon Lenaertszoon Van der Wuert, geboortig van Leiden in **1550** wonende Marendorp en aldaar gestorven op 19 februari **1615** en er drie dagen later in de *Hooglandsche Kerk* begraven.

† Volgens enkele notities in de rekeningen van rentmeester Claes van der Wiel zou de laatste prior en keldermeester van de abdij van Egmond gestorven zijn *..opden 25ste der voors. maendt (= april) deser werltd...* In het begraafboek van de Sint-Pieterskerk van Leiden lezen we: *..dat derde graft behoort toe Maritgen Jan Heyndricxz wede. en voorts ..dit graf heeft gecoft Jacob Blondeel die cosijn van Jacob Blondeel, eertijds prior ende kelder vande abdye van Egmond, met die sarck daerop, anno 1591...*

Tot slot

We veronderstellen dat 'onze' **monnik Jacobus Blondeel fs. Jan**, evenals zijn naamgenoot en neef **chirurgijn Jacob Blondeel**, afkomstig waren uit **het Land van Aalst**. Volledige zekerheid is echter niet te verkrijgen, omdat de oudste parochieregisters van Aalst dateren vanaf 1588 en deze van Gent vanaf de tweede helft der 16de eeuw. Wellicht had de komst naar Holland van de nog jonge Jacobus te maken met relaties, verkregen via de nabij Aalst gelegen **Benedictijner Abdij van Afflighem**, ten tijde van de abten de gebroeders Willem en Karel de Croy (periode 1518-1564). Gelijktijdig kan men zich afvragen, waarom Jacobus Blondeel niet is ingetreden in het klooster te Afflighem dat zo dicht bij zijn geboorteplaats gelegen is...

In **Aalst** zelf lag al sinds **1496**, vlakbij de watermolens op de Dender, '**de Refugié van Afflighem**', dat door de Benedictijner monniken van Afflighem werd gebruikt als toevluchtshuis, onder andere voor het verplegen van zieke en het verzorgen van oude monniken. Ook gingen de kloosterlingen er soms recreëren (*mette kanne wijnen*) en er 'hun vertier houden'.

Het klooster van Afflighem, eertijds **de huisabdij van de Hertogen van Brabant**, werd (pas) in **1523** aangesloten bij de zogenaamde Benedictijner Congregatie van **Bursfeld**. De Hollandse Egmondse abdij was al sinds **1492** aangesloten bij deze grote Noord-Duitse Benedictijnse Congregatie oftewel Unie van Bursfeld die een strengere kloostertucht en boetvaardigheid voorstonden. De aangesloten Benedictijnse kloosters onderhielden, dikwijls ook via Noord-Duitsland, nauwe betrekkingen met elkaar én in die tijd kwamen de abten van de bij **de Unie** aangesloten abdijen nog jaarlijks bijeen, in een daarvoor aange-wezen abdij. In de Abdij van Egmond waren achtereenvolgens Meinhard Man en Willem van der Goes de kloosteroversten in de periode vanaf 1509 tot en met 1560. Voornoemde abt Karel de Croy oftewel Charles de Croy, was abt van Afflighem, Aumont en Saint-Ghislain en tevens bisschop van Doornik. Tussen Doornik en Egmond zijn er in die tijd verschillende briefwisselingen geweest, maar nergens werd in de bestudeerde brieven een spoor gevonden van iemand die luisterde naar de naam Blondeel...

Ver terugblikkend in de geschiedenis hebben we monnik Jacobus Blondeel, filius Jan, gevonden. Hij is in elk geval een **historisch figuur** geworden. Als zodanig wordt hij dan ook genoemd in het Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek, waarin veel historische personen in vermeld staan ..BLONDEEL (Jacobus), Blondelius, geb. te Aalst 1536.. met de slotopmerking: Van zijn verder lot is tot nog toe niet anders bekend dan dat zijn testament dateerde van 25 april 1591... (sic)

*Reliekenkoffertje uit de tijd van monnik Jacobus Blondeel.
(Egmond, 16de eeuw, Abdijsmuseum.)*

▪ Literatuur

- H. Vangassen – De zwetende ziekte in de Dendervallei, in het Land van Aelst 1958, Ninove 1957.
- H. Strijpens – Aalst, Artsen, het hospitaal, de Gemeenschap en het medicaliseringsproces in België 1242-1940, Aalst 1997.
- C. De Backer – Apothekers, Geneesheren en Chirurgen tussen 1488 en 1574, Gent 2003.
- J. Hof O.S.B. – Een monnik van Egmond aan de Leidse universiteit, Jacob Blondeel 1537-1591, artikel in het Leids jaarboekje, Leiden 1975.
- H.J. Witkam – De dagelijkse zaken van de Leidse universiteit van 1581 tot 1596, Leiden 1969.
- J. Hof – Een inventarislijst van de abdij van Egmond, anno 1570 in Oud Holland, uitgave 1970.
- L.H. van Eeghen – Dagboek van broeder Wouter Jacobszoon, Groningen 1959.
- B.J.M. de Bont – De ‘regale’ abdij van Egmond, Amsterdam 1905.
- L. Hoondert – Kloosterkleding in beeld, Utrecht 2010.
- E. Cordfunke – De abdij van Egmond. Archeologie en duizend jaar geschiedenis, Zutphen 2010.
- Alkmaars Jaarboekje uit 1969 – artikel over de Geschiedenis van het klooster van Egmond.
- Leidse Jaarboekjes vanaf het jaar 1904 van de Historische Vereniging Oud Leiden.
- Jaarboekjes van de Geschiedkundige vereniging Die Haghe, waarin o.a. de protocollen van notaris J. Staal, 's-Gravenhage vanaf 1889 t/m 2003.
- Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek (NNBW).
- Digitale bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (DBNL).

▪ Noten

- Algemeen Rijksarchief te Brussel, België – Rekenkamer, Stadsrekeningen Aalst a° 1528-29 en a° 1529-30.
- Algemeen Rijksarchief te Den Haag – Archief Abdij van Egmond, inventarisnummer 789; Verspreide Charters anno 1633 akte 779 en het Nassausch - Domeinarchief, folio 1275 no 6.
- Stadsarchief Aalst – Stadsrekening no 360 1548-1549 folio 27 r/v; huwelijksakte jaar 1888 no 161, jaar 1900 no 163 en jaar 1906 no 194; geboorteakte jaar 1909 no 860 en overlijdensakte jaar 1906 no 394, jaar 1909 no 222; Overlijdensregisters Gijzegem jaar 1881 no 16; Geboorteregisters Hofstade 1880-1910 jaar 1904 no 54 en jaar 1906 no 9; Huwelijksregisters Hofstade 1811-1928 jaar 1900 no 10 en jaar 1905 no 22 en het D.A.D.D. Digitale Krantenarchief en Genealogische Databank.
- Stadsarchief Gent – Familiepapieren familie Blondeel, bundel no 580; De Zwarte Doos: Jaarregisters van de Keure (regesten vanaf 1402) en de Gentse trouwboeken periode 1584-1796.
- Stadsarchief Leiden (RAL) – Notarieel Archief aktejaar 1591, archiefnr. 506, testament, inventarisnr. 20, folio 072 en aktejaar 1593 archiefnr. 506, inventarisnr. 21 akte 178; Nederlands Hervormd Ondertrouw jaren 1575-1795, aktejaar 1587 folio B-037v, aktejaar 1589 folio B-094, aktejaar 1592 folio C-027; aktejaar 1600 folio D-109, aktejaar 1602 folio E-016v, aktejaar 1603 folio E-044 en E-073v, aktejaar 1612 folio G-198, aktejaar 1626 folio I-048v, aktejaar 1630 folio K-210 en aktejaar 1634 folio L-039v; Schepenuwelijkken 1592-1795 aktejaar 1723 folio J-192v; Het 1ste Grafboek Pieterskerk Leyden folio 40 v°; Doopboek der RK Appelmarktstatie jaren 1724 en 1726 (ongenummerd); Overlijden Gasthuizen aktejaar 1609 inv. no 55 folio 070v en de Burgerlijke Stand Leiden - overlijdensakte jaar 1940 no 717.
- Archief Delft – DTB inventaris 5, folio 9, jaar 1610.
- Het Haags Gemeentearchief – Haagsche kohieren anno 1627, Register klapwakersgeld folio 58, jaar 1605.
- Nationaal Archief Den Haag – Grafelijkheidsrekenkamers, Registers 1446-1812, Blok no 3548; Rekenkamer der Domeinen van Holland no 751c.
- Noord Hollands Archief te Haarlem – *Verhuysboeck* van de Domeinen van het Graafschap Egmond; Inventaris van de roerende goederen van de abdij jaar 1570, toegangsnummer 356, no 174/836 en Oud Rechterlijk Archief Hazerswoude 1589-1601.
- Oorlogsgravenstichting te Den Haag – Militair ereveld Grebbeberg te Rhenen graf rij 3A nr. 20.
- Sint-Adelbert Abdij – abdijsmuseum te Egmond-Binnen.
- Correspondentie met het Stadsarchief van Aalst, d.d. 14.02, 25.02, 28.02, 10.03 en 13.03.2011.
- Idem met het Rijksarchief van Gent, d.d. 14.02 en 22.02.2011.
- Idem met het Stadsarchief van Gent, d.d. 14.02, 18.02, 21.02 en 23.02.2011.
